

ŽAIDIMAS

(nuo gimimo iki 1 metų)

**ŽAIDIMAS
(NUO GIMIMO
IKI 1 METŲ)**

Parengė:

Regina Rimkienė (Ugdymo inovacijų centro projektų koordinatore)

Regina Sabaliauskienė (Ugdymo inovacijų centro direktorė)

Žaidimas – tai kūdikiui džiaugsmą teikiantys spontaniški veiksmai. Norėdamas pratęsti malonumą, kūdikis kartoja ir kartoja išmoktą veiksmą, kaskart siekdamas jau patirto efekto. Jis ilgam įsitraukia į žaidimą. Žaidžia ir tuomet, kai yra vienas, kai niekas jo neskatina (Garvey C.). Gulėdamas lovelėje vaikas žaidžia kalbos padargais, išgaudamas garsus. Patenkinta veido išraiška jis ilgai kartoja tuos pačius garsus ar jų junginius: „aaa“, „gu gu“, „ba ba“. Sudavęs ranka per pakabintą žaisliuką ir išgirdęs jo skambesį, kūdikis patiria netikėto efekto sukeltą malonumą. Tai paskatina jį žaisti – vaikas vėl ir vėl suduoda per žaisliuką, džiaugdamasis jo skambėjimu. Suaugusieji mėgsta su kūdikiais žaisti žaidimą „ku kū“. Rankomis, skarele ar rankšluosčiu užsidengia veidą, po to staiga jį atidengia ir sako „ku kū“. Kūdikį pralinksmina netikėtas veido pasirodymas. Džiaugsmingu kryžstavimu jis skatina suaugusįjį žaidimą vis kartoti. Kūdikio žaidimas – tai spardymasis, mosavimas barškučiu, daiktų mėtymas, kišimas į burną, tūpčiojimas, įsikibus į lovelės kraštą, jei tai teikia jam džiaugsmo. Kūdikis džiaugiasi žaidinamas suaugusiojo – supamas, linguojamas, myluojamas. Žaidimas – natūrali vaiko būseną, smagus būdas kaupti patirtį, tyrinėti ir ugdyti.

Kūdikystėje žaidimą sunku atskirti nuo kitos veiklos, nes jis vyrauja. Jei kūdikio regėjimo zonoje atsirado naujas žaisliukas, ir mažylis atidžiai jį apžiūrinėja, bando sugriebti, įsikišti į burną – tai ne žaidimas, o naujo žaislo tyrinėjimas, siekiant jį pažinti. Jei kūdikiui patiko jutimai sugriebiant žaislą, ir jis jį paleidžia, kad vėl sugriebtų, taip kartodamas keletą kartų, tai jau yra žaidimas. Veiksmo kartojimas vaikui teikia malonumą. Jei kūdikis, įėjus nepažįstamam žmogui, greitai nuropoja prie mamos, tai nėra žaidimas. Judėti jį skatina noras pasijusti saugiam greta mamos. Jei vaikas paropoja pirmyn, paskui bando ropoti atgal, ropoja per kilimėlį ir panašiai, džiaugdamsis pačiu judėjimu, tai jau yra žaidimas. Žaidimas padeda vaikui natūraliai įgyti įvairios patirties, išmokti naujų veiksmų, juos išlavinti ir taip ugdytis.

Taigi kūdikiams būdingi sensomotoriniai žaidimai, kurių pagrindas yra jutimai ir judėjimas. Vaikams malonumą teikia spontaniški, savaime kylantys judesiai: kepėstavimas, spardymasis, mojavimas rankytėmis, vėliau – kartojami judesiai: vartymasis, sėdimasis, šliaužimas, ropojimas. Malonumą taip pat teikia žmonių, naujų žaislų, daiktų, aplinkos tyrinėjimo procesas. A. Gučas teigia, kad kūdikis pasaulio pažinimo džiaugsmą patiria pojūčiais: regėjimo, lytėjimo, klausos, uoslės, skonio, judėjimo. Vėliau malonumą teikia manipuliavimas – kartojami veiksmai su daiktais (lietimas, judinimas, mėtymas), o pirmųjų metų pabaigoje – įprastų veiksmų keitimas, varijavimas. Vaikui augant šis procesas tobulėja ir atsiranda nauji veiksmai: žiedų movimas, daiktų įdėjimas, išėmimas, bokštelio statymas. Pirmųjų metų pabaigoje – antrųjų pradžioje vaiko žaidimai pradeda keistis. Sensomotoriniai žaidimai perauka į simbolinius arba vaizduotės žaidimus.

Žaidimo prigimtį nulemia tai, kad kūdikystėje mažyliui būdingas sensomotorinis intelektas (remiantis šveicarų psichologo J. Piaget teorija, ši stadija trunka nuo gimimo iki dvejų metų). Šioje stadijoje vaikas susipažįsta su aplinka jutimais ir judėjimu. Psichologai ir pedagogai aiškina mums, kad vaiko žaidimo lygis informuoja apie paties vaiko raidos savybes. Sklandžios raidos kūdikiai siekia ir čiumpa daiktus, žaislus, formuojasi daugybė įvairių kitų veiksmų su daiktais.

Žaismingas mokymasis

Vaikas įvairiais būdais stengiasi išsiaiškinti, kaip atlikti jį sudominusį veiksmą. Jeigu nepavyksta išsyk to padaryti, jis nusivilia, bet šis nusivylimas skatina bandyti dar ir dar kartą. Kai pagaliau jam tai pavyksta, jis didžiuojasi savimi: „Aš pats tai padariau!“ Tai geriausias paskatinimas ir motyvacija tęsti pažinimą. J. Piaget tvirtina, jog žaidimas būtinas naujiems įgūdžiams tobulinti. Pasitenkinimą teikia žaislų ir daiktų tyrinėjimo procesas.

Nepamirškite, kad jūs esate kūdikiui geriausia žaidimo „priemonė“! Jūsų kūnas kūdikiui – tarsi gimnastikos įranga. Jei paimate ant rankų ir nešiojate, jis turi galimybę matyti besikeičiančius vaizdus, pajusti ritmišką siūbavimą, liečia jūsų veidą, tempia už plaukų; jei gulite – kūdikis bando ant jūsų užsiropšti; jei paimate kūdikį už rankų – jis bando atsistoti, žingsniuoti. Jūsų padedamas kūdikis gali atlikti tūkstančius dalykų, kurių vienas neįstengtų padaryti. Jūs galite paskatinti kūdikį žaisti ir mokytis.

Palaiapsniui, įgimto smalsumo ir pažinimo džiaugsmo vedamas, vaikas ima tyrinėti aplinkinį pasaulį ir jo objektus. Atsižvelgdami į tai jūs turite padėti jam siūlydami spalvotų, įvairių formų, svorio ir tekstūrų daiktų.

Pirmaisiais metais kūdikį labiausiai domina daiktai, kurie tik truputį skiriasi nuo to, ką jis jau pažįsta. Smulkūs skirtumai tarp gerai pažįstamų ir naujų daiktų padeda jam pastebėti, kuo šie skiriasi tarpusavyje – leidžia jam rasti skirtumus tarp pažįstamo ir naujo. Jau nuo trijų mėnesių galite pasiūlyti kūdikiui žiūrėti ne tik į kabantį barškutį ar kitą žaislą, bet ir į vieną ar kitą objektą, pavyzdžiui, į kabantį ant sienos laikrodį. Jūsų bendrą žiūrėjimą į daiktus turėtų lydėti žodžiai: „Matai – štai čia laikrodis? Jis tiks: tik tak, tik tak.“ Vaiko stebėjimo laukas po truputį turėtų plėstis, o žaidimą su daiktais reikia palydėti žodžiais.

Vos ėmę šliaužioti kūdikis jau pasirengęs naujam pasaulio pažinimo džiaugsmui. Jam rūpi viskas, bet žaismingo pažinimo galimybės priklauso nuo suaugusiojo. Vaikas dėmesį sutelkia tik labai trumpam. Kūdikis greitai pereina nuo vienos veiklos prie kitos, bet gali ir pakankami ilgai stumdyti, ridenti, mėtyti, mosuoti įvairiausiai daiktais, jeigu tai teikia malonumą, padeda pažinti, tyrinėti. Tarsi įdėmus mokslininkas vaikas stebi daiktų savybes, o stebėjimai ir jų metu kaupiama patirtis padeda jam susiformuoti formos, tekstūros, dydžio, spalvos sampratą. Daiktų savybės atsiskleidžia ir kišant juos į burną, bandant paragauti. Reikia kruopščiai apžiūrėti, kad visi vaikams pasiekiami daiktai būtų higieniški ir nekenksmingi.

Ką ugdo žaidimas?

Kūdikiams žaidimas – pagrindinis pasaulio pažinimo būdas. Žaidimas skatina sensomotorinę vaiko raidą. Žaidžiant išryškėja individualūs vaiko socialinės, emocinės, pažintinės, fizinės ir kalbos raidos savybės, vaikas taip ištraukia į veiklą, ilgiau išlaiko dėmesį. Apskritai vaikui būdingas prigimtinis veiklumas, tačiau labai svarbi ir suaugusiųjų pagalba. Žaidimas suteikia vaikui begalę galimybių patenkinti savo poreikius, pomėgius ir parodyti gebėjimus, o jums žaidimas parodo, ar sklandi vaiko raida, kas jam gerai sekasi, ką mėgsta veikti, o kas nelabai pavyksta.

Kai jūs žaidžiate su vaiku – jis visapusiškai tobulėja

Mokosi spręsti problemas

- Įvairiais būdais bando pasiekti toliau nuo jo esantį žaislą.
- Purto barškutį, išgaudamas garsą.
- Suranda, kokios formos objektą galima įdėti į atitinkamos formos įdubą.
- Spaudo įvairius žaisliuko mygtukus stengdamasis, kad šis sujudėtų.

Ugdoma kalba

- Taria garsus, kai jį šnekinate.
- Įsiklauso, kai kiti kalba.
- Leliuoja, čiauška, bando tarti pirmuosius žodžius.

Mokosi išreikšti jausmus

- Atpažįsta jūsų nuotaiką pagal veido išraišką ir intonaciją.
- Garsais, veido mimika, kūno poza, judesiais, gestais parodo kitam vaikui arba suaugusiam, ką jaučia.

Lavėja mąstymas

- Naudoja puodus ir šaukštus, kad sukeltų triukšmą.
- Mėgsta žaisti „ku kū“, arba žaidimą, kai žaislas ar žmogus paslepiamas po antklode: „Kur tėtis? Aš čia?“ Taip vaikas ima suprasti, kad daiktai egzistuoja ir tada, kai jis jų nemato.

Tobulėja judesiai

- Siekdamas žaislo, verčiasi ant šono, ant pilvo, bando šliaužti.
- Ima, liečia, stumia, traukia, deda.

Ką tėveliai atsakyti į šiuos klausimus:

- Kiek laiko ir kada žaidžiate su savo vaiku?
- Ar jums patinka žaisti su savo vaiku? Kodėl?
- Kokie žaidimai jūsų vaikui labiausiai patinka?
- Kaip jūs jaučiatės, kai žaidžiate su vaiku?

Kūdikių žaidimai nuo gimimo iki šešių mėnesių

Šio amžiaus kūdikio žaidimai ir jų turinys priklauso nuo jį supančių artimų žmonių. Žaidžiant vyksta suartėjimas su mama, tėčiu ir kitais artimais jam žmonėmis. Svarbiausia prisiminti, kad įvairūs žaidimai padeda vaikui išmokti vis kitokiems dalykams ir susiformuoti kitokiems įgūdžiams.

Sensoriniai žaidimai. Regėjimą lavinantys žaislai ir žaidimai. Pakabinami virš vaiko lovytės ar rodydami įvairius spalvotus žaisliukus, ne tik jį užimsite, bet ir suteiksite dėmesio, padėsite jam išmokti atpažinti daiktus ir žmones. Taip vystosi vaiko regėjimas, mankštinami ir stiprinami akių raumenys. Žiūrėjimas į įvairius žaislus ir daiktus vaiką

aktyviai stimuliuoja, ypač, kai kūdikis dar nesugeba ko nors laikyti ar čiupinėti. Nepamirškite kaitalioti žaislo ar daikto, į kurį vaikas žiūri, nes kol kas jis tik labai trumpam sutelkia dėmesį. Pakan-ka vienu metu rodyti vieną, du žaislus. Pasistenkite neperkrauti vaiko dėmesio – pakabinkite ne daugiau kaip tris žaislus. Geriau juos dažniau keisti.

Jūsų veidas vaiką domina daug labiau negu kuris kitas objektas. Kai laikote jį ant rankų, šypsotės ir šnekinate, vaikas netruks jums atsilyginti, bandydamas ir jums

šypsotis. Tai vienas pirmųjų vaiko žingsnių mokantis bendrauti su kitais žmonėmis. Šešių mėnesių vaiko regėjimas yra beveik toks pats geras kaip suaugusio žmogaus.

Smulkiąją motoriką lavinantys žaidimai. Žaiskite su vaiko rankytėmis, piršteliais nuolat, nes tai padeda kalbai vystytis. Kūdikiai susipažįsta su pasauliu liesdami daiktus. Maždaug trejų, ketverių mėnesių vaikas jau gali laikyti rankose barškutį, čiulptuką, nosinaitę – lengvus daiktus. Kūdikiui paaugus jūs jau galite žaisti „Katutes“, „Virė virė košė“ ar savo sugalvotus pirštukinius žaidimus. Žaidžiant reikia nuolat kalbėti.

Judesių lavinimo žaidimai. Žaislo laikymas. Kūdikiui patinka, kai mama ar tėtis į delniuką įdeda žaislą. Galima pajudinti jo rankytę. Vaikas mėgsta, kai tokie judesiai kuo dažniau kartojami. Jau trejų mėnesių kūdikis bando gulėti ant pilvuko. Jūs padedate pasiversti ant šono. Kai jam ima geriau sektis – sudominate jį žaislu, padėdami žaislą priešais. Kasdieną daromos žaismingos mankštelės lavina kūdikio judesius, raumenus. Judėjimo žaidimai stiprina viso vaiko kūno judesius, koordinaciją, pusiausvyrą.

Muzikiniai žaidimai. Nuo ketvirto mėnesio kūdikis parodo teigiamas emocijas, kai išgirsta lopšines, linksmą muziką, eiliuotus pasikartojančius žodžius. Vaiką džiugina ritmiškos intonacijos, judėjimas. Klausantis muzikos kūdikį ritmiškai sūpuokite, nešiokite, siūbuokite.

Reikia stebėti, kokią muziką ir kokius ritminius žaidimus vaikas mėgsta žaisti. Vieniems labiau patinka garsesnė, greitesnė muzika ir žaidimai, o kitiems – tylesnė, lėtesnė. Antra vertus, vaikams reiktų pasiūlyti įvairios muzikos ir žaidimų, nes tai praturtina ir padeda ugdyti(s) įvairius įgūdžius.

Kiekvienas vaikas vis kitaip žaidžia

Žaidimo laiką ir pobūdį pritaikykite pagal vaiko nuotaiką. Kaip ir suaugusiam žmogui, atsižvelgiant į nuotaiką, vaikui patinka skirtinga veikla.

- Prisiminkite, kad, šnekinant vaiką, jis gali ne iškart suprasti, kur yra garso šaltinis. Duokite laiko, kol jam pasiseks tai nustatyti.
- Prisiminkite, kad žaidimai turi atitikti vaiko temperamentą. Ne kiekvieną vaiką reikia vienodai intensyviai skatinti žaisti. Skatinti reikia tik tiek, kad jis pastebėtų, jog yra kviečiamas, bet ne taip, kad užsisklęstų išsigandęs. Kai žaidimas virsta siautimu, vieni vaikai cypia iš pasitenkinimo, o kiti susigūžia iš baimės. Vaikai skiriasi ir tuo, kaip reaguoja į garsų triukšmą, kiek arba ko bijo, drovisi; skiriasi ir jų fizinio aktyvumo lygis.
- Atkreipkite dėmesį ir į tai, kada vaikas nori naujų žaidimų, – jam pabosta ta pati veikla.
- Prisiminkite ir nepalaukite stebėtis, koks kiekvienas vaikas nuostabus ir ypatingas.

Padėkime mažam vaikui ugdytis žaidžiant

Štai keletas idėjų, kaip padėti kūdikiui žaismingai susipažinti su kuo didesne daiktų įvairove. Papildykite šią lentelę savo idėjomis.

1. Kai vaikas gebės sutelkti dėmesį, sekti judesius arba reaguoti į garsus, jam reikės žaidimų ir žaislų bei daiktų, kurie jį stimuliuotų ir ramintų, patrauktų ir išlaikytų jo dėmesį, lavintų regėjimą ir klausą.

Kokie daiktai jam patiks?

- Judantys žaisliukai
- Barškučiai
- Judančios švieselės
- Muzikinės dėžutės
- Varpeliai

2. Kai vaikas jau gali paimti ir laikyti jūsų pirštą, jam reikia duoti žaislų ir daiktų, kurie skatintų juos laikyti, čiupinėti, perimti iš rankos į ranką ir į juos žiūrėti, t. y. vystytų judesių koordinaciją.

Kokie daiktai jam patiks?

- Barškučiai
- Minkšti žaislai
- Barškantys blokeliai arba rutuliai

3. Kai vaikas ima čiulpti kumščius, jam reikia objektų, kurie padėtų formuoti laikymo ir kramtymo įgūdžius.

Kokie daiktai jam patiks?

- Minkšti guminiai daiktai
- Dantų kalimosi žiedai
- Lygūs, kieti plastikiniai žaislai, kuriuos nesunku laikyti

4. Kai vaikas palaikomas atsisės, jam reikės daiktų, kurie skatintų ištiesti rankas ir čiupti pasiekiamus daiktus. Vaiką motyvuosime tada, jeigu daiktai, kuriuos jis palies, judės ir skleis garsus.

Kokie žaislai jam patiks?

- Ant virvelės suverti besisukantys ir barškantys žaislai
- Minkšti, nedideli, garsus skleidžiantys žaisliukai

Vaikų žaidimai nuo šešių iki 12 mėnesių

Kai kūdikiui sukanka šeši, septyni mėnesiai, jis gali atsisėsti, o netrukus bando ropoti. Jis tampa savarankiškesnis, ilgiau pats žaidžia. Jam atsiveria didesnė galimybės tyrinėti, eksperimentuoti, įvairiai veikti. Jis gali pasiekti įdomų daiktą, suspausti jį, apsukti rankose, įdėmiai apžiūrėti. Jam patinka viską ragauti, todėl žaislas ar daiktas trumpam keliauja į burną. Taip vaikas bando pažinti daikto paviršių. Paskui iškėlęs jį pamojuos arba numes – kad paimtų dar įdomesnę objektą. Negalėdamas pasiekti to, ko nori, vienas vaikas nusivilia, kitas atkakliai toliau siekia. Visa tai – pažinimo ir žaidimo dalis.

Maždaug aštuonių mėnesių kūdikis jau supranta, kad daiktai egzistuoja ir tada, kai jis jų nemato. Ši sąvoka vadinama „objekto pastovumu“. Paslėpę aštuonių mėnesių vaiko žaisliuką po audeklo skiaute, pamatysite, kad jis pakels jį ir ieškos žaisliuko – bet prieš tris mėnesius jis šito dar nebūtų daręs. Jam patinka žaisti žaidimą, kai jūs akimirkai pasislepiate ir vėl pasirodote. Tai galite kartoti keletą kartų, nes šis žaidimas sukelia daug džiaugsmo.

Daiktų mėtymo žaidimai. Kai tik vaikas suvokia, kad jis gali laikomą daiktą paleisti, daiktų mėtymas tampa žaidimu. Vaikas mėto daiktus, nes nori suvokti, kas atsitinka jam nukritus. Mažyliui patinka krintančio daikto garsas ir socialinis žaidimo aspektas, kai jūs vėl ir vėl paduodate numestus daiktus. Tuomet jis džiaugiasi jus matydamas. Duokite vaikui mėtyti įvairiausias priemones – lengvus popierinius daiktus, sunkesnius ir riedančius, bei tokius, kurie nukritę lieka stabiliai stovėti, nes vaikui svarbu pažiūrėti, kur tas daiktas atsidūrė. Žaidimą sunkinkite – duokite dėžutę, į kurią vaikas galėtų mėtyti daiktus. Toks žaidimas lavina vaiko rankos koordinaciją.

Įdėjimo ir išėmimo žaidimai. Maždaug dvylikos mėnesių vaikui gali būti įdomu įdėti ir išimti daiktus iš įvairių talpų. Duokite jam įvairių dėžučių, kibirėlių ir kuo daugiau visokių daiktų, kuriuos galėtų įdėti, išimti (kubelių, kriauklių, plastikinių dangtelių ar kt.) iš dėžučių ar kibirėlių. Pastebėjote, kad vaikams labai patinka iškraustyti krepšius ar traukti daiktus iš spintelėlių? Patartina iškraustyti vieną spintelę ir leisti vaikams ten susidėti, ką jie mėgsta. Jie turės savo spintelę, iš kurios galės išimti ir vėl sudėti daiktus. Reikia leisti vaikui patenkinti šį daiktų dėliojimo, kraustymo, traukimo poreikį.

Statybiniai žaidimai. Vaikui patiks žaisti su lengvais pagrindinių spalvų (raudona, geltona, žalia, mėlyna) statybiniais kubeliais arba įvairių dydžių dėžutėmis. Jam smagu juos nuversti ir vėl statyti. Vaikas džiaugiasi statymo–griovimo procesu. Šis žaidimas lavina smulkiąją motoriką, rankų ir akių koordinaciją.

Žaidimai su dailės priemonėmis: piešimas, tapymas, lipdymas. Vaikus žavi pats procesas. Anot G. H. Luquet, pirmoji vaikų piešimo raidos stadija „žaidimas“, nes vaikas nekelia sau užduoties ką nors atvaiz-

duoti. Žaidimai su dailės priemonės suteikia mažyliams daug teigiamų emocijų, lavina jo pojūčius, pirštukus, rankytę, kūno judesius.

Suteikime vaikams kuo daugiau galimybių žaisti ir ugdytis

Paimti daiktą ir padėti jį atgal – sudėtingas veiksmas ir kartojimo reikalaujantis įgūdis. Vaikas per pirmuosius metus įvairiai veikdamas susiformuoja šį įgūdį. Jūs galite padėti jam išmokti atlikti šį veiksmą, jeigu duosite įvairiausių priemonių, kurias galės tyrinėti ir su kuriomis galės veikti. Čia pateikiame keletą idėjų, kaip padėti vaikams ugdytis įvairius įgūdžius žaidžiant su įvairiais įdomiais, saugiais daiktais. Papildykite lentelę savo idėjomis.

1. Kai vaikas rodo susidomėjimą žaislais ir jūsų draugija, jam reikia tam tikrų priemonių, kurios padėtų pažinti spalvas, formas ir garsus.

Kokios priemonės jam patiks?

- Saugios ir estetiškos knygelės su iliustracijomis.
- Nesudėtingi muzikos instrumentai: būgneliai, barškučiai, žaisliniai plaktukai ar kt.
- Muzikiniai žaislai, muzikos įrašai, dainelės, rimuoti posmeliai ar kt.

2. Kai vaikas siekia ir paima daiktus abiem rankomis ir pirštais, jam reikia tokių priemonių, kurias būtų galima imti, stumti, traukti, įdėti, išimti.

Kokios priemonės jam patiks?

- Mašinėlės, vežimėliai, užmovimui, suvėrimui tinkami žaislai ir priemonės.
- Rūšiavimo pagal formas žaislai ir priemonės: kubeliai, kamuoliukai, įvairiaspalviai plastikiniai dangteliai ar kt.

3. Kai vaikas sėdi ant grindų ir dar nemoka vaikščioti, jam reikia žaislų ir priemonių, kurios paskatintų jį judėti.

Kokios priemonės tam tiks?

- Minkšti kubeliai ar kamuoliukai mėtymui, mašinėlės stumdymui, įdomūs, spalvingi žaislai.
- Riedantys daiktai.

Ką svarbu žinoti apie žaidimą ir vaiko ugdymąsi

- Žaidimas – pagrindinis vaiko ugdymo(si) būdas.
- Žaidimas – džiaugsmo ir teigiamų emocijų šaltinis.
- Žaisdami, bandydami, eksperimentuodami, įvairiai veikdami kūdikiai ugdomi, pažįsta juos supantį pasaulį savo jutimais ir kūno pagalba.
- Vaikai gimsta pasirengę pažinti pasaulį. Jie naudoja visus pojūčius supančiam pasauliui suprasti. Žaisdami ir kitaip sąveikaudami su suaugusiaisiais, kitais vaikais, aplinka jie tenkina pažinimo poreikį, aktyviai kaupia patirtį, įgyja naujos patirties, lavina gebėjimus ir įgūdžius, t. y. visapusiškai ugdomi.
- Žaisdami vaikai išmoksta svarbiausių dalykų – bendrauti su tėvais ir kitais suaugusiaisiais, žaisti vieni ar šalia kitų vaikų. Jie pradeda suvokti savo galimybes, pažįsta save.
- Pasiūlykite vaikui žaidimų, atitinkančių jų temperamentą. Kiekvienam vaikui reikia skirtingo kiekio stimulų žaisti.
- Skirtingi vaikai mėgsta skirtingus žaidimus. Pastebėję, kad vaikas daugiausia žaidžia vienos rūšies žaidimus, sudominkite jį kitokiais žaidimais. Taip padėsite jam ugdyti skirtingus įgūdžius.
- Norėdamas iširti daiktą, vaikas įsikiša jį į burną. Kruopščiai prižiūrėkite, kokius daiktus vaikas gali pasiekti, nes viską, ką tik jis pasieks, stengsis paragauti.
- Nepamirškite, kad vaikui reikia dėmesio, kad jam labiausiai patinka žaisti su jumis ar kitais artimais žmonėmis.
- Vaikui nebūtina pirkti daug ir brangių žaislų. Jam patinka ne tik žaislai, bet ir buities daiktai.
- Visi vaikai iš prigimties nori, kad jiems pasisektų. Pirmųjų gyvenimo metų pasiekimai nepaprastai svarbūs tolimesnei vaiko raidai.
- Jūsų pareiga – sukurti kupiną meilės, skatinančią ir saugią aplinką, kurioje kūdikis turėtų ką tyrinėti ir veikti, suteikti jam pakankamai laiko, kad vaikas galėtų sėkmingai ugdytis.

Literatūra:

1. Ankstyvojo ugdymo vadovas. Tėvams, globėjams, pedagogams/sud. Monkevičienė O. – V., 2001.
2. Dodge D. T. Ankstyvojo amžiaus vaikų kūrybiškumo ugdymas. – Vilnius: Presvika, 2008.
3. Garvey C. Play. 2 ed. – Cambridge: Harvard University Press, 1990.
4. Grakauskaitė-Karkockienė D. Kūrybos psichologija. – V., 2002.
5. Grinevičienė N. Vaikystės žaidimai. – K., 2002.
6. Gučas Alfonsas. Vaiko psichologija. Kaunas: Šviesa, 1981.
7. Į vaiką orientuotas ugdymas nuo gimimo iki trejų metų. Knyga ugdytojams. – V., 2002.
8. Montessori M. Vaikystės paslaptys. – K., 2000
9. Play and Learning: The first Year of Life. Copyring© 2005, International Step by Step Association.
10. Psichologijos žodynas. – V., 1993.

